

NOTAT

Til: Stortingets Næringskomité
Fra: Sjømat Norge
Dato: 26. oktober 2017.
Sak: Høring om forslaget til statsbudsjett 2018

Sjømat blir stadig viktigere for å sikre velferden i Norge. Aldri har sysselsettingen og eksportinntektene fra sjømatnæringen vært høyere. Samlet står sjømatbedriftene og deres leverandører for 55 000 årsverk. En rekke utredninger viser samtidig at det er et svært stort potensial for økt matproduksjon og verdiskaping fra våre kyst- og havområder. Sjømat Norge forventer derfor at det føres en mer offensiv politikk som bidrar til å styrke og videreutvikle sjømatnæringen.

De siste statsbudsjettene har vært preget av tiltakspakker for å motvirke fallet i oljeprisen. Det er både positivt og nødvendig at Regjeringen signaliserer strammere budsjett i årene fremover. En ansvarlig finanspolitikk er avgjørende for de norske eksportnæringene, valutakursene og for å kunne holde et lavt rentenivå.

Den langsiktige omstillingen må fortsette. Det er ikke et spørsmål om Norge skal bli mindre avhengig av oljeinntektene, men hvor raskt vi skal omstille oss. Selv med en gradvis nedtrapping vil Norge stå overfor en svært stor oppgave. Vi tror i likhet med OECD og tunge norske forskningsmiljøer at sjømatnæringen og dens leverandører vil bli viktigere for norsk økonomi. Sjømatnæringen har de beste forutsetningene for å bygge subsidiefri, bioøkonomisk aktivitet i Norge. Dette må avspeiles i politikken fremover.

Kommunene vil få betydelige midler fra det eksisterende havbruksfondet

Sjømat Norge har støttet forslagene om å øke kommunenes inntekter ved salg av nye konsesjoner eller økning i konsesjonsvolumet. Kommunene får nå 70% av disse inntektene, mot tidligere 40 %. Inntektene vil også bli bedre fordelt mellom kommunene som er vertskap for havbruksnæringen, basert på hvor mye oppdrettsaktivitet den enkelte kommune har. Dette er en modell som ble utarbeidet i fellesskap mellom kystkommunene ved NFKK og næringen ved Sjømat Norge. I forbindelse med iverksetting av trafikklysordningen høsten 2017, ventes det at regjeringen også legger frem en mer detaljert oversikt over hvor store inntekter dette vil gi kommunene i 2018.

Regjeringen har i statsbudsjettet slått fast at forslaget om å innføre en ny eksportavgift, som også skulle gå til kommunene, bryter med internasjonale avtaler. Sjømat Norge mener at forslaget må legges bort. Sjømat Norge oppfordrer partiene til å se hvordan det allerede etablerte Havbruksfondet fungerer før en eventuelt foreslår innføring av ytterligere avgiftsbelastning på næringsaktørene.

Havbruksnæringen har for tiden god inntjening. Samtidig er dette en sektor som er prisgitt varierende råvarepriser, tilgang til internasjonale markeder og hard konkurranse fra andre produsenter av proteinrik mat. Derfor er det viktig å sikre næringens konkurransekraft framover. Det er dokumentert en kraftig økning i produksjonskostnadene de siste årene, og Stortinget må

ikke treffe tiltak som forsterker denne effekten. En ubalanse mellom markedspris og produksjonskostnad vil kunne ha dramatisk effekt for kystsamfunnene.

Sjømatnæringen vil fortsatt bidra til å trygge arbeidsplasser og til investeringer langs kysten. Dette er det viktigste for fremtidig vekst og levekraftige kystsamfunn.

Unntak fra CO₂-avgiften er viktig

Sjømat Norge er fornøyd med at regjeringen også for 2018 slår fast at fiskeri og landbruk gis unntak når det gjelder CO₂-avgiften. For sjømatnæringen er det viktig at miljøavgifter harmoniseres internasjonalt ettersom råvarekonkurransen er global. En ensidig norsk avgiftsøkning vil føre til råvarelekkasje og ha marginal effekt på utslippene.

Sjømat Norge er opptatt av at politikken som utformes både bidrar til å redusere klimapåvirkningen fra sjømatnæringen og samtidig legger til rette for produksjon, sysselsetting og verdiskaping i Norge. Sjømat har i dag et lavere klimaspor enn mange andre matproduserende næringer, men også sjømatnæringen har forbedringspotensial. Her har næringsaktører, myndigheter og relevante fagmiljøer et felles ansvar for å bidra til at sjømatsektoren i det lange løp kan gi et vesentlig bidrag til å nå Norges og FNs bærekraftsmål.

Sjømat Norge vil advare mot Regjeringens forslag om å fjerne de reduserte satsene i CO₂-avgiften. Forslaget vil innebære en betydelig avgiftsøkning for flere virksomheter innenfor fiskefôrproduksjon og den marine ingrediensindustrien. Sjømat Norge mener de reduserte satsene bør videreføres inntil effektene og alternativene for produsentene er nærmere utredet. Det må i alle tilfeller legges opp til en gradvis innføring av økt CO₂-avgift, og vi har god grunn til å frykte at konsekvensen av Regjeringens forslag vil være redusert konkurransekraft og redusert produksjon i Norge. Forslaget undergraver Regjeringens bioøkonomistrategi, og gir dårligere rammevilkår for sjømatnæringen samlet sett.

Sett Sjøbein må fortsatt få bevilgning

Sjømat Norge mener at Sett Sjøbein er en viktig ordning for å sikre rekruttering til hele sjømatnæringen. Med vekst i sjømatnæringen trenger en langt flere ungdommer som velger sjømatutdanning, og det er også behov for kompetente kandidater fra andre utdanningsprogram som retter seg inn mot sjømatnæringen. Sett Sjøbein har tenkt nytt og satser bredere enn noen gang før, og arbeidet gir gode resultater. Vi ber derfor om at støtten til Sett Sjøbein videreføres og tas inn i budsjettet for 2018 med en bevilgning på 2,5 millioner kroner.

Endring i arealforvaltning

Sjøareal må i større grad avsettes til sjømatproduksjon. Flere har påpekt at dagens forvaltning av tilgang til sjø for matproduksjon ikke er god nok, som følge av at den er fragmentert og at den i for liten grad gjør en helhetlig vurdering av arealdisponering. I Kommunal- og moderniseringsdepartementet Meld. St. 22, 2015-2016, Nye folkevalgte regioner, omhandles forvaltningsoppgavene innen fiskeri og havbruk. Departementet viser til dagens ordning som relativt effektiv, men at overføringene av oppgaver til fylkeskommunen i 2010 til nå ikke har nådd formålet godt nok. Sjømat Norge ber derfor om at Næringskomiteen bidrar til at det gjøres en ny vurdering om det kan være hensiktsmessig å delegere myndighet fra de forskjellige sektormyndighetene til større folkevalgte regioner. Dette bør i alle fall gjøres i kurante saker i forbindelse med behandling av akvakultursøknader, alternativt at dette ansvaret tildeles en av sektormyndighetene som f.eks. Fiskeridirektoratet. Det ligger inne en søknad fra Trøndelag i Nærings- og fiskeridepartementet om å prøve ut det første alternativet, noe som ville kunne gi et bedre grunnlag for å vurdere hvilken innretning som er mest hensiktsmessig.

Mer verdiskaping fra havet krever kunnskapsbasert forvaltning

Mer av FoU-midlene på statsbudsjettet må øremerkes til kartlegging av ressursene i havet. Vi er positive til at bevilgningene har økt de senere årene og at det i budsjettforslaget er lagt inn bl.a. 11 millioner til forskningstokt på krill i Antarktis. Øremerkede midler må brukes slik at en får større presisjon og forutsigbarhet i kvoterådgivningen for de kommersielt viktigste fiskebestandene. Det er videre sentralt å legge til rette for høsting på uutnyttede arter, skape et godt grunnlag for å høste på lavere trofisk nivå (f.eks. krill og rauåte), samt et bedre kunnskapsgrunnlag for å dyrke biomasse i havet.

Justervesenet: redusert årsavgift for fiskeindustribedrifter

Sjømat Norge har med glede merket seg at Regjeringen nylig har varslet en betydelig reduksjon av årsavgiften som fiskeindustribedrifter betaler for Justervesenets tilsyn. Vi mener dette er et positivt og riktig tiltak, og at det generelt er viktig å fortsette arbeidet med å redusere avgiftstrykket på næringslivet.

Fortsatt satsing på samferdsel

Statsbudsjettet for 2018 varsler mer penger til samferdselstiltak, og for sjømatnæringen er gode transportløsninger svært viktig. Økt matproduksjon vil kreve mer satsning på bane, båttransport og havner. Vi vil bl.a. oppfordre Stortinget til å øke bevilgningene til fiskerihavner.

Budsjettrammen til Fiskeridirektoratet

En effektiv forvaltning er viktig for sjømatnæringen. Vi vil i denne henseende anmode om at det ikke foretas ytterligere kutt i budsjettrammen til Fiskeridirektoratet, ettersom dette vil kunne svekke direktoratets rolle som myndighetenes utøvende organ innen fiskeri- og havbruksforvaltning.

Sjømat Norge dekker hele verdikjeden, fra fjord til bord i norsk sjømatnæring. Medlemmene består av omlag 500 bedrifter med 12.000 ansatte innen fiskeindustri, havbruk, fôrproduksjon, biomarin industri, teknologi og service.

For mer informasjon kontakt

Geir Ove Ystmark, administrerende direktør, tlf. 48 12 71 55, geir.ove.ystmark@sjomatnorge.no
Aina Valland, direktør næringsutvikling og samfunnskontakt, tlf. 97145777, ava@sjomatnorge.no